

การจัดการพื้นที่เพื่อปลูกทุเรียน

ถอดบทเรียนจาก นายกำพล สกิต หมอদিনอาสาประจำจังหวัดตราด

ลักษณะพื้นที่ปลูกทุเรียน

❖ แหล่งน้ำ

- จัดหาแหล่งน้ำต่างๆ ให้มีน้ำเพียงพอสำหรับทุเรียนตลอดทั้งปี

❖ อุณหภูมิและความชื้น

- ทุเรียนชอบอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 25-30 องศาเซลเซียส
- ความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศประมาณ 75-85 เปอร์เซ็นต์

❖ สภาพดิน

- ดินสำหรับปลูกทุเรียน ควรเป็นดินร่วน ดินร่วนปนทราย ดินลูกรัง
- เป็นพื้นที่ที่มีระบายน้ำได้ดี เพราะทุเรียนอ่อนแอต่อสภาพน้ำขัง
- ความเป็นกรดต่างเหมาะสมอยู่ระหว่าง 5.5-6.5

การปลูกทุเรียน

❖ การเตรียมดินก่อนปลูก

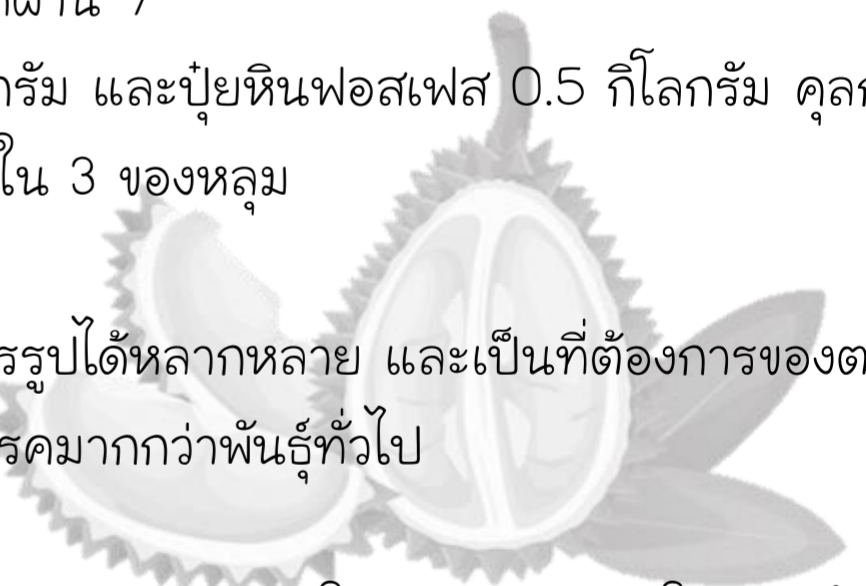
- ตรวจวิเคราะห์ดิน และธาตุอาหารในดิน เพื่อให้ดินมี pH ที่เหมาะสม และมีธาตุอาหารเพียงพอ
 - หากดินเป็นกรด ให้ปรับปรุงดินด้วยปูนขาวหรือโดโลไมท์ผสมน้ำและใช้รดตามร่องปลูก ปรับดินแล้วทิ้งพื้นที่ไว้ 1 เดือน โดยรดน้ำให้ดินออกฤทธิ์ละครึ่ง เพื่อให้ปูนละลาย
- หลังจากปรับ pH ในดินแล้ว ให้บำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกคลุกเคล้าไปกับดิน
- ปรับพื้นที่ให้โดยยกเป็นร่อง โดยใช้แมคโครชุดหรือไถพาน 7
- หลังจากขุดหลุมปลูกทุเรียน ให้ผสมปุ๋ยคอก 5 กิโลกรัม และปุ๋ยหินฟอสเฟส 0.5 กิโลกรัม คลุกกับดินที่ขุดขึ้นมา กลบกลับคืนไปในหลุมสูงประมาณ 2 ใน 3 ของหลุม

❖ พันธุ์ทุเรียน

- เลือกพันธุ์ทุเรียนที่ให้ผลผลิตราคาสูง น้ำหนักดี แปรรูปได้หลากหลาย และเป็นที่ต้องการของตลาด
- ต้นต่อพันธุ์ควรเป็นพันธุ์พื้นเมือง เพราะทนทานต่อโรคมากกว่าพันธุ์ทั่วไป

❖ การกำหนดระยะปลูก

- ระยะห่างระหว่างต้นและระหว่างแถวด้านละ 9-12 เมตร สวนขนาดใหญ่ควรเว้นแถวให้กว้างขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการนำเครื่องจักรกลเข้าไปในพื้นที่

การปฏิบัติดูแลรักษาทุเรียน

❖ การให้น้ำ

- วางระบบน้ำก่อนปลูกและออกแบบให้เหมาะสมกับพื้นที่
- การให้น้ำผ่านระบบสปริงเกอร์ เป็นการประหยัดน้ำ ควรวางห่างจากโคน 1.50 เมตร
- หากพื้นที่มีฝนตกหนัก ควรทำทางระบายน้ำ และตรวจสอบพื้นที่ป้องกันไม่ให้มีน้ำขัง
- หากฝนทิ้งช่วงหรือฝนแล้ง ควรรดน้ำให้ดินมีความชื้นอยู่เสมอ

❖ การตัดแต่งกิ่ง

- ตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งแขนง กิ่งกระโดนในทรงพุ่ม และกิ่งที่เป็นโรคออก ตัดแต่งกิ่งให้ต้นโปร่งและได้รับแสงแดดที่เพียงพอต่อการสังเคราะห์แสง
- เน้นเลี้ยงกิ่งแขนงที่สมบูรณ์และขนานกับพื้น ในปริมาณและทิศทางที่เหมาะสม เนื่องจากทุเรียนกิ่งที่ขนานกับพื้นจะให้ผลผลิตดีกว่ากิ่งที่ตั้งฉากกับพื้น

❖ การใส่ปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ

- ปุ๋ยอินทรีย์: ใส่ปุ๋ยคอกเพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโต และบำรุงต้นหลังการตัดแต่งกิ่ง 15-50 กิโลกรัม/ต้น ปริมาณปุ๋ยขึ้นอยู่กับอายุและขนาดทรงพุ่มของต้นทุเรียน
- ปุ๋ยเคมี
 - ในการบำรุงต้นจะให้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตราส่วน 3-5 กิโลกรัม/ต้น
 - เมื่อฝนทิ้งช่วง ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24, 9-24-24 หรือ 12-24-12 อัตราส่วน 2-3 กิโลกรัม/ต้น เพื่อช่วยในการออกดอก
- น้ำหมักชีวภาพ: ผ่านระบบน้ำหรือใช้เครื่องพ่นฉีดทางใบ เดือนละ 1 ครั้ง ช่วงกำลังเจริญเติบโต ช่วงออกดอก และช่วงติดผล
 - น้ำหมักชีวภาพได้จากการหมักปลา, เศษอาหาร หรือเศษพืชที่เหลือใช้ หมักร่วมกับกากน้ำตาล และน้ำ ในอัตราส่วน 3 : 1 : 5 และเติมสารเร่งซูเปอร์พด. 2 เพื่อกระตุ้นกระบวนการหมัก
 - น้ำหมักชีวภาพก่อนนำไปใช้ เจือจางกับน้ำ ในอัตราส่วน 1 : 500

ปัญหาที่พบในการปลูกทุเรียน

❖ โรคที่พบได้บ่อยในการปลูกทุเรียน

- โรคไฟทอปธอรา โคนเน่า รากเน่า หรือผลเน่า เกิดจากเชื้อ *Phytophthora palmivora*
- โรคใบติด ใบไหม้ หรือใบร่วง เกิดจากเชื้อ *Rhizoctonia solani*
- โรคราสีชมพู เกิดจากเชื้อ *Corticium salmonicolor*

❖ การป้องกันและกำจัด

- ป้องกันไม่ให้ดินและสภาพแวดล้อมเป็นกรด และหมั่นตรวจสอบต้นทุเรียน
- หากพบเชื้อให้ใช้มิดอกบริเวณที่พบโรคออก นำน้ำปูนขาวหรือน้ำปูนใสผสมกับสารจับใบทาบริเวณที่เป็นแผล
- หากใช้สารเคมีในการกำจัดโรค ควรใช้เฉพาะบริเวณที่เกิดโรค เพื่อป้องกันเชื้อดื้อยา

นวัตกรรมและภูมิปัญญาหมอดินอาสากลุ่มทุเรียน

❖ ภูมิปัญญาด้านการดูแลทุเรียน

- สูตรการใช้น้ำส้มควันไม้ ผสมน้ำฉีดป้องกันแมลงศัตรูพืช อัตราส่วนที่ใช้ น้ำส้มควันไม้ : น้ำสะอาด (1 : 200)
- สูตรการใส่สารสกัดใบเสม็ด ป้องกันหนอนและป้องกันเชื้อราในผลไม้

ใบเสม็ด (ใบแก่) 3 กิโลกรัม ตำให้ละเอียด และนำไปแช่น้ำเปล่า 200 ลิตร ทิ้งไว้ประมาณ 1 วัน แยกกากออก นำน้ำไปฉีดพ่นในสวนผลไม้

บทสรุป การบริหารธาตุทั้ง 4 ในการทำสวนผลไม้

- ตัดแต่งกิ่งให้แสงเข้าถึงต้น
- ปลูกชิดในช่วงแรก เมื่อตั้งต้นได้ให้โคนออกต้นเว้นต้น
- พูนโคนกันโรครากเน่าโคนเน่า

- pH น้ำ ควรอยู่ที่ 6.0-6.5
- เลี่ยงการใช้น้ำที่เป็นกรด ลดการเกิดโรคไฟทอปธอรา

- พืชใช้คาร์บอนไดออกไซด์ในการสังเคราะห์แสง ควรแต่งลำต้นให้โปร่งเพิ่มการถ่ายเทอากาศที่ดี

- เก็บตัวอย่างดินตรวจวิเคราะห์
- บำรุงดินด้วยปุ๋ยและอินทรีย์วัตถุ ในปริมาณที่เหมาะสม หลังใส่ปุ๋ยให้รดน้ำ เพื่อให้ปุ๋ยละลาย

